

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่อง  
ทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3  
จากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3  
A Study to Reading Comprehension Ability of students with Reading Disability  
in Grade 7-9 through SQ3R Reading Approach and Electronic book Epub 3

พัชรวิพรรณ คุณชื่น<sup>1</sup>

Patchreewan Kunchuen<sup>1</sup>

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนและหลังจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองหลังการสอนโดย กลุ่มควบคุมใช้การสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และกลุ่มทดลองใช้การสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนโรงเรียนบางชั้น (ปल्लीวิทยานุสรณ์) สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 6 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 6 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive sampling) ใช้เวลาในการ เก็บรวบรวมข้อมูล 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R, แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 และแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สถิติทดสอบ The Sign Test for Median: One Sample, The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Rank Test และ The Mann Whitney U Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 อยู่ในระดับ (ค่ามัธยฐานเท่ากับ 14 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน ;  $n = 6, t = 1, P\text{-value} = 0.1094$ )

2. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 สูงขึ้น ( $T = 0, p < .5$ )

<sup>1</sup>อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 แตกต่างกัน ( $u = 2$ ,  $P\text{-value} = .019$ )

**คำสำคัญ** ความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ วิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

### ABSTRACT

This research aimed to study and compare ability to reading comprehension of students with disability in grade 7 to 9 prior to and after through SQ3R Reading approach and electronic book Epub 3. Also, it aimed to compare the ability to reading comprehension between the control group of students with reading comprehension disability after through SQ3R reading approach, and the experimental group of students with reading comprehension disability after through SQ3R reading approach and electronic book Epub 3. The sample consisted of 12 students at Bangchan School (Pluem Wittaya Nusorn) with reading Comprehension in grade 7 to 9 enrolling in semester 1 of 2016 academic year. They were divided into 6 students for control group, and 6 students for experimental group; and selected from purposive sampling. Data collection lasted for 6 weeks. Research instruments in this study were : lesson plans with SQ3R Reading, lesson plans with SQ3R Reading approach and electronic book Epub 3 and test achievement test of the ability to reading comprehension. The statistics used for data analysis were Median, interquartile range, the Sign Test for Median: One Sample, The Wilcoxon Matched-Pairs Signed-Rank Test and The Mann-Whitney U Test.

The results showed that:

1. The ability to reading comprehension of students with reading comprehension disability in grade 7-9 after teaching SQ3R Reading approach and electronic book Epub 3 was in moderate level. (Median is equal 14 score full marks 25 score ;  $n = 6$ ,  $t = 1$ ,  $P\text{-value} = 0.1094$ ).

2. The ability to reading comprehension of students with reading comprehension disability in grade 7-9 after teaching with SQ3R Reading approach and electronic book Epub 3 was in high level ( $T = 0$ ,  $p < .5$ ).

3. The ability to reading comprehension of students with reading comprehension disability in grade 7-9 after teaching with SQ3R Reading approach and electronic book Epub 3 is different from the ability to reading comprehension of students with reading comprehension disability in grade 7-8 after teaching with SQ3R Reading approach. ( $u = 2$ ,  $P\text{-value} = .019$ ).

**Keywords :** Reading Comprehension Ability, Students with Reading Disability, through SQ3R Reading Approach and Electronic book Epub 3, Assistive Technology

## ภูมิหลัง

การอ่านมีความจำเป็นเพราะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในการดำรงชีวิต ดังนั้นการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงทักษะการคิด การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องตระหนัก ผู้ที่อ่านออกเขียนได้จะทำให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่างๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้การอ่านยังเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ความคิด และสติปัญญาแก่นุชนวัยในการแก้ปัญหาต่างๆ ผู้ที่มีความสามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดี ย่อมนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าต่อไป

หลักสำคัญในการอ่าน คือ การทำความเข้าใจเรื่องราวในข้อความที่อ่าน รู้จักแยกแยะเรื่องราวสรุปความ หาสาระสำคัญของเรื่อง รู้จักประมาณค่าของข้อความ นอกจากนี้ยังอาจมีสาระสำคัญหรือข้อคิดต่างๆ จากเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเมื่ออ่านเรื่องใดแล้วควรพิจารณาดูด้วยในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาไทยซึ่งเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงด้วย การกำหนดไว้ว่าด้านการอ่านระดับมัธยมนั้นจะเน้นการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านสรุปความและอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่านโดยเน้นการอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนาบทกวีวรรณคดีในบทเรียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทความเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการอ่านเป็นเรื่องที่สำคัญเรื่องหนึ่งที่จะต้องพัฒนาเด็กทุกช่วงวัยโดยทั่วไปเด็กจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านแบบค่อยเป็นค่อยไปอย่างเป็นขั้นตอนจนกระทั่งสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้เมื่อจบ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างไรก็ตามเด็กบางคนอาจมีปัญหาหรืออุปสรรคในการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน ซึ่งผู้สอนหรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง มักจะพบว่าเด็กบางคนอ่านไม่ออกหรือมีความยากลำบากในการอ่าน ทั้งนี้อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ แต่สาเหตุหนึ่งที่สำคัญ คือ ความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทหนึ่งที่ต้องได้รับการช่วยเหลือด้านการอ่านเนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีลักษณะอ่านหลงบรรทัด อ่านซ้ำคำอ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่หรืออ่านกลับคำอ่านเรียงลำดับคำผิด สับสนตำแหน่ง ประธาน กริยา กรรม สับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก อ่านด้วยความลังเลไม่แน่ใจ อ่านเอาเรื่องไม่ได้ บอกลำดับเรื่องราวไม่ได้ จำประเด็นสำคัญของเรื่องราวไม่ได้ (อ่านได้แต่อธิบายไม่ได้) แยกสระเสียงสั้น-ยาวไม่ได้ (Allen & Schwartz, 2001; เบญจพร ปัญญาฯ, 2545)

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านนี้จากภาพประมาณการของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า เด็กกลุ่มนี้จะมีประมาณร้อยละ 10 และมีปัญหาด้านการอ่านมากที่สุด ซึ่งปัญหาการอ่านนี้เป็นปัญหาสำคัญของประเทศปัญหาหนึ่งที่ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องหาแนวทางช่วยกันแก้ปัญหา ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการในฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่จัดการศึกษาจึงได้ประกาศนโยบายเร่งด่วนให้ปีพุทธศักราช 2558 “ปลดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” (เดลินิวส์, 2558, ออนไลน์) ด้วยเหตุนี้การช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพต้องอ่านแล้วจับใจความได้สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ การอ่านมีทั้งการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ การอ่านออกเสียงแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การอ่านร้อยแก้ว การอ่านร้อยกรอง และการอ่านทำนองเสนาะ ส่วนการอ่านในใจแบ่งออกเป็น 7 ประเภท คือ การอ่านตำราอ่านลำดับเหตุการณ์ อ่านเพื่อปฏิบัติ อ่านวิเคราะห์ อ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณ อ่านแบบคร่าวๆ เพื่อการสังเกตและจดจำและการอ่านจับใจความ ซึ่งการอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่มุ่งเน้นค้นหาสาระของเรื่องที่เป็นใจความส่วนสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง การอ่าน

จับใจความสำคัญถ้าอ่านแล้วไม่สามารถจับประเด็นหรือรายละเอียดของเรื่องได้แสดงว่าการอ่านนั้นไม่ประสบความสำเร็จ การอ่านจับใจความมีการแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านเพื่อจับใจความรวมและการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (อภิญา วรงค์กลิ่นกรุด, 2553) ซึ่งในปัจจุบันการอ่านจับใจความยังไม่ประสบความสำเร็จ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ คือ นักเรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย บทเรียนไม่สร้างความสนใจ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เนื้อหายาก ขาดการแนะนำช่วยเหลือ ครูสอนเนื้อหาจากบทเรียนซ้ำซาก นักเรียนต้องอ่านต้องจำมากกว่าฝึกทักษะและส่งเสริมความคิด จึงสร้างความเบื่อหน่ายให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่เห็นประโยชน์จากการอ่าน ปัญหาในการอ่านที่เกิดขึ้นกับเด็กส่วนใหญ่ คือ อ่านไม่คล่อง ไม่กล้าอ่านออกเสียงดัง อ่านไม่ได้ อ่านไม่ถูกวรรคตอน และอ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ทำให้ส่งผลต่อการเรียนวิชาอื่นๆ ต่ำลงไป และปัญหาในการสอนอ่านจับใจความของนักเรียน คือ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไม่กระตุ้นหรือดึงดูดใจนักเรียนที่จะทำให้เกิดความอยากอ่าน ดังนั้นการช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ควรจะมีการนำวิธีการสอนมาใช้เพื่อช่วยสนับสนุนการอ่านจับใจความของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สำหรับวิธีการสอนอ่านจับใจความนั้นมีด้วยกันหลายวิธีการสอน SQ3R เป็นวิธีการสอนการอ่านจับใจความที่ให้นักเรียนอ่านเรื่องคร่าวๆ เพื่อหาประเด็นสำคัญของเรื่องแล้วนำมาตั้งคำถามซึ่งคำถามจะเป็นสิ่งกระตุ้น ให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทั้งยังช่วยให้จับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง (Burmister, L. E., 1978) โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ตามแนวของ Robinson, F. P. (1961) กล่าวคือสำรวจเรื่องที่ทำอย่างคร่าวๆ โดยวิธีกวาดสายตาเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง (S-Survey) ต่อจากนั้นตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน (Q-Question) อ่านเรื่องอย่างรอบคอบเพื่อทำความเข้าใจและจับประเด็นที่สำคัญเพื่อหาคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่าน (R-Read) จดจำข้อความที่สำคัญโดยการจดบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้เพื่อเตือนความจำของตนเอง (R-Recite) ทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมดโดยการอ่านคำถาม

ที่นักเรียนได้ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อ (R-Review) จากการศึกษาวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R และผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย หลังใช้ชุดการสอนอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (จิราภรณ์ สกุลเหลืองอราม, 2554 และวรรณพร อภิธรรมวิวัฒน์, 2552) ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นนี้ พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีอ่านจับใจความที่จะทำให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับประเด็นสำคัญอย่างมีจุดมุ่งหมาย นอกจากการเลือกใช้วิธีสอนที่มีความเหมาะสมแล้ว การเลือกใช้สื่อประกอบการสอนก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะสื่อการสอนที่เหมาะสมจะช่วยแก้ปัญหาข้อจำกัดในการเรียนรู้ รับรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นได้อีกทางหนึ่ง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดรูปแบบโครงสร้างของหนังสือ ที่สามารถเปิดพลิกหน้าสื่อเหมือนกับการเปิดหนังสือมีทั้งภาพและเสียง ซึ่งเป็นสื่อที่ได้รับความสนใจในขณะนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้เรียนในแท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในวงการศึกษานำสื่อเข้าไปบรรจุในรูปแบบดิจิทัลทั้งนี้เพื่อลดข้อจำกัดจากการอ่านหนังสือปกติทั่วไป และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เป็นเทคโนโลยีที่ได้รับความสนใจสามารถกระตุ้นความต้องการของนักเรียน เพราะสามารถผสมผสานสื่อในรูปแบบต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น การนำเอาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 มาใช้ในการเรียนการสอนอ่านจับใจความ จะทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้นและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี สุขสบาย (2554) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่อง เล่าเรื่องเมืองชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องเล่าเรื่องเมืองชัยนาท สูงกว่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอรุณี เสมอไว (2554) ได้ศึกษาทักษะการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำก่อนและหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 คน ผลการวิจัยพบว่าทักษะการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเปรียบเทียบทักษะการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านคำก่อนและหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับดีมาก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะดำเนินการศึกษาการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรวจฐาน Epub 3 ร่วมกับวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาเครื่องมือช่วยการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ต่อไป

### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนและหลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และการสอนอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง (Purposive sampling)

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาหรือมีความยุ่งยากในการเรียนภาษาไทย
2. คัดเลือกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความร่วมกับครูผู้สอนภาษาไทยและได้รับการคัดกรองด้วยแบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน (ปรด.) และแบบสำรวจความสามารถในการแปลผลและข้อมูล (ครป.) แล้วคัดเลือกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความได้นักเรียน จำนวน 12 คน
3. ดำเนินการวัดระดับสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบ Coloured Progressive Matrices (CPM) กับนักเรียนในข้อ 2 คัดเลือกนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาตั้งแต่ระดับปานกลางขึ้นไปมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม จำนวน 6 คน และกลุ่มทดลอง จำนวน 6 คน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3
2. แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ

3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ในรูปของจำนวนร้อยละ และนำเสนอข้อมูลด้วยตารางและแผนภาพ

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 อยู่ในระดับปานกลาง (ค่ามัธยฐานเท่ากับ 14 คะแนน จากคะแนนเต็ม 25 คะแนน ;  $n = 6, t = 1, P\text{-value} = 0.1094$ )

2. ความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $T = 0, p < .05$ )

3. ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 แตกต่างกัน ( $u = 2, P\text{-value} = .019$ )

### อภิปรายผล

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 อยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

ที่ตั้งไว้ว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 อยู่ในระดับดี นั้นอาจเนื่องด้วยความสามารถในการอ่านของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันควรให้นักเรียนได้ใช้เวลาในการอ่านอย่างเต็มที่ตามความต้องการจนกว่าจะเข้าใจในเรื่องเรื่องดีขึ้น เวลาในการดำเนินการสอนค่อนข้างจำกัด และเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ จึงไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าดูจากผลการทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนจะเห็นได้ว่าคะแนนนักเรียนทุกคนจะสูงกว่าก่อนเรียน ปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถอ่านจับใจความหลังจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 สูงกว่าก่อนเรียนนั้นทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่สอนอ่านจับใจความโดยการนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ซึ่งเป็นสื่อที่แปลกใหม่ที่มีเสียงอ่านช่วยนักเรียนในการอ่านหนังสือที่อ่านไม่คล่อง อ่านซ้ำ อีกทั้งยังอยู่ในอุปกรณ์แท็บเล็ตที่ใช้งานง่ายจึงทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เกิดความสนใจ นอกจากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวแล้วยังใช้ร่วมกับวิธีการสอน SQ3R ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่งที่มีขั้นตอนการอ่านจับใจความไปตามขั้นตอนโดยเริ่มจากให้นักเรียนอ่านในใจ (Silent Reading) เพื่อสำรวจ (Survey) อ่านอย่างคร่าวๆ โดยวิธีการกวาดสายตา (Reading by Scanning) อย่างรวดเร็วไปตามหัวข้อเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ตั้งคำถาม (Question) โดยจับประเด็นคำถามให้ได้ว่า ใครทำ อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร กับใคร และทำไม บันทึกข้อความลงในแบบบันทึกการอ่าน อีกทั้งนักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้รวดเร็วขึ้น เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เป็นตัวช่วยในการอ่านให้แก่ นักเรียน จึงส่งผลให้การตอบคำถามจับใจความเรื่องได้รวดเร็วส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านจับใจความดีขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนของกลุ่มควบคุมที่เรียนในชั้นเรียนปกติที่ให้นักเรียนอ่านเอง อาจกล่าวได้ว่าการสอนอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ3R

ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ในกลุ่มทดลองช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนดีขึ้น

2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนและหลังจากการสอนอ่าน ด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 สูงขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 สูงขึ้น ทั้งนี้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เป็นสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจและแปลกใหม่จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน อีกทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ยังสามารถเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ มีเสียงอ่านและเมื่อนักเรียนต้องการให้อ่านซ้ำก็สามารถให้อ่านเพื่อฟังซ้ำได้ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งใช้วิธีการสอน SQ3R เข้ามาช่วยในขั้นตอนการอ่านจับใจความ จึงทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ และยังได้รับคำชมจากคุณครูทำให้นักเรียนมีความสุขและมีความมั่นใจ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี จะเห็นได้จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความสามารถอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีความสามารถอ่านจับใจความสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี สุขสบาย (2554); เพลินพิศ เม่นขุนทด (2554); ระเบียบ บังคมเนตร (2554); วรณิ ศรีวิสัย และพรรณธิภา เพชรบุญมี (2551) จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนอ่านจับใจความโดยการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ทำให้นักเรียนมีความสามารถอ่านจับใจความสูงมากขึ้น โดยที่นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้มีประสิทธิภาพมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ดังนั้นการอ่านจับใจความโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ช่วยลดปัญหานักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ค่อยได้ อ่านหนังสือไม่คล่อง อ่านซ้ำ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่อง

ทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 แตกต่างกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หลังการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R และการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 เป็นสื่อการสอนที่สามารถให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาได้ถึงแม้ว่านักเรียนจะมีข้อจำกัดในด้านการอ่านจับใจความก็ตาม เนื่องจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 นักเรียนสามารถฟังเสียงการอ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ และแก้ข้อจำกัดที่ฟังซ้ำก็สามารถทำได้โดยไม่จำกัดและไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นในการอ่าน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดี ซึ่งแตกต่างจากเรียนโดยวิธีการสอนอ่านด้วยวิธี SQ3R อย่างเดียว ซึ่งวิธีสอนนี้เป็นวิธีการสอนอ่านจับใจความที่คุณครูใช้สอน แต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะนักเรียนไม่มีเครื่องมือที่จะช่วยเสริมในการอ่านจับใจความนักเรียนต้องอ่านจากหนังสือเองไม่มีเครื่องมือช่วยในการอ่านเหมือนกับกลุ่มทดลอง นอกจากนั้นพบว่า พฤติกรรมการเรียนด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 พบว่านักเรียนเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดเรียนทั้งที่เวลาเรียนอยู่ในช่วงเช้า 07.30-08.30 น. ส่งผลให้เห็นถึงความกระตือรือร้นในการเรียนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 และนักเรียนทุกคนชอบและมีความสุขที่ได้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ในการช่วยอ่านจับใจความสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสุทธิา จันทร์สมบัติ (2553) และกฤษฎา มณีเชษฐา (2550) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพ

และประสิทธิภาพเหมาะสมทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในทักษะการอ่านดีขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านเป็นอย่างดี สามารถนำ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน

### ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ควรพิจารณาความพร้อม เกี่ยวกับอุปกรณ์ และโปรแกรมที่สนับสนุนการใช้ความเหมาะสม การใช้งานที่
2. การอ่านด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาตรฐาน Epub 3 ไม่ควรจำกัดเวลาเพราะความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน ควรให้นักเรียนได้ใช้เวลา ในการอ่านอย่างเต็มที่ตามความต้องการจนกว่าจะเข้าใจใน เนื้อเรื่องดียิ่งขึ้น

### เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา มณีเชษฐา. (2550). การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง หนูอยากให้คนอื่นได้รับรู้เพื่อพัฒนาความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีย์ จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิราภรณ์ สกุนเหลืออร่าม. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก ระหว่างกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค SQ3R กับกลุ่มที่สอนด้วยเทคนิค KWLH-Plus. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เดลินิวส์ออนไลน์. (2558). *ปลดคนนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้*. เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/education/293321>.
- เบญจพร ปัญญาภง. (2545). *คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สุขวิทยาจิตกรมสุขภาพจิต.
- พรรณธิดา เพชรบุญมี. (2551). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาโครงสร้างข้อมูล*. รายงานการวิจัย ตาก: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จังหวัดตาก.
- พัชรี สุขสบาย. (2554). *ผลการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง เล่าเรื่องเมืองชัยนาทที่มีต่อความสามารถ ในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท จังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิสุทธิา จันทร์สมบัติ. (2553). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ กต.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพลินพิศ เม่งขุนทด. (2554). *ผลการใช้ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ของดีเมืองด่านที่มีต่อความสามารถ ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระเบียบ บังคมเนตร. (2554). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กต.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.



- วรรณิ ศิริวิสัย และวิรดา อรรถเมธากุล. (2553). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง กายวิภาคศาสตร์ ของระบบหัวใจ หลอดเลือดและระบบไหลเวียนน้ำเหลือง. รายงานการวิจัย ราชบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี.
- วรรณพร อภิธรมาวิวัฒน์. (2552). การสร้างชุดการสอนการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุณี เสมอโว. (2554). ทักษะการอ่านคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อภิญา วงศ์กลิ่นกรุด. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ด็อค (MIA) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- Allen, K. E. & Schwartz, I. S. (2001). *The Exceptional Child: Inclusion in Early Childhood Education*. Albany, NY: Delmar.
- Burmister, L. E. (1978). *Reading strategies for middle and secondary school teachers* 2<sup>nd</sup> ed. Massachusetts: Addison-Wesley.
- Robinson, F. P. (1961). *Effective study*. New York: Harper & Brothers.